

آیین نامه ثبت و تابعیت هواپیماهای کشوری

مصوب ۱۳۴۳/۱۱/۲۴ هیأت وزیران با اصلاحات بعدی^(۱)

ماده ۱- تقاضای ثبت هواپیما باید از طرف مالک یا نماینده او روی ورقه‌ای که اداره کل هواپیمایی کشوری^(۲) برای آن تخصیص داده تنظیم و به اداره کل هواپیمایی کشوری تقدیم شود. اداره مزبور در صورتی که هواپیما را واجد شرایط ثبت مندرج در قوانین و مقررات هواپیمایی تشخیص دهد آن را در دفتر ثبت هواپیماها ثبت و اعلام ثبت و تابعیت هواپیما را تعیین و گواهینامه ثبت و تابعیت صادر می‌نماید و هواپیما از تاریخ ثبت ایرانی شناخته می‌شود.

ماده ۲- در دفتر ثبت هواپیما که در اداره کل هواپیمایی کشوری^(۳) نگاهداری می‌شود باید کلیه اطلاعاتی که در گواهینامه ثبت و تابعیت هواپیما ذکر می‌شود مندرج باشد.

ماده ۳- گواهینامه ثبت و تابعیت هواپیما باید همیشه در هواپیما موجود باشد و هر موقع در ایران یا در خارجه مأمورین صلاحیت‌دار آن را مطالبه نمایند ارایه داده شود.

ماده ۴ (اصلاحی ۱۳۷۳/۱۱/۵) - هواپیما ممکن است در موارد خاص با کسب مجوز از سازمان هواپیمایی کشوری برای مدت یک سال در داخل ایران بدون دارا بودن گواهینامه ثبت و تابعیت و اعلام ثبت و تابعیت ایرانی پرواز نماید در این قبیل موارد اعطای مجوز موقت در دفتر مخصوص ثبت هواپیما که در سازمان هواپیمایی کشوری موجود است درج می‌شود^(۴).

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۷۳/۱۱/۵) - موارد خاصی را که هواپیما با مجوز مخصوص سازمان هواپیمایی کشوری بدون دارا بودن گواهینامه ثبت تابعیت و اعلام ثبت و تابعیت ایرانی در داخل کشور پرواز می‌کند رأساً توسط سازمان هواپیمایی کشوری تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۷۳/۱۱/۵) - در مورد هواپیماهای استیجاری و اجاره به شرط تملیک مدت مذکور با تشخیص وزیر راه و ترابری^(۵) قابل تمدید خواهد بود.

ماده ۵- در صورتی که مالک یک هواپیمای ایرانی تغییر کند مالک اول با قائم مقام قانونی او و در صورت فوت مالک وارث یا قائم مقام قانونی او مکلف است مراتب را کتباً به اداره کل هواپیمایی کشوری^(۶) اعلام نماید. اداره مزبور در صورت وجود شرایط ثبت هواپیما را در دفترچه مربوط به نامه مالک جدید ثبت نموده و گواهینامه ثبت و تابعیت جدیدی به نامه مالک جدید صادر خواهد نمود.

ماده ۶- هر هواپیمای ثبت شده که در اثر حادثه به اکثریت استعمال یا به علل دیگر به طور دایم از کار بیفتد مالک آن باید مراتب را کتباً به اداره کل هواپیمایی کشوری^(۷) گزارش دهد و از تاریخ تسلیم این گزارش ثبت هواپیما و همچنین گواهینامه ثبت و تابعیت آن باطل می‌شود.

ماده ۷- در صورت وقوع یکی از علل بطلان گواهینامه ثبت و تابعیت هواپیما دارنده گواهینامه یا قائم مقام قانونی او باید کتباً مراتب را برای رسیدگی و اخذ تصمیم مقتضی به اداره کل هواپیمایی کشوری^(۸) اعلام نماید.

ماده ۸- در هر مورد که گواهینامه ثبت و تابعیت هواپیما باطل می‌شود دارنده آن مکلف است عین گواهینامه را به اداره کل هواپیمایی کشوری^(۹) رد نماید.

ماده ۹- علاوه بر علایم ثبت و تابعیت که طبق این آیین‌نامه روی هواپیما نقش می‌شود هواپیما باید دارای یک لوحه از ماده نسوز باشد که روی آن علایم ثبت و تابعیت و نام و نشان مالک حک شده باشد. این لوحه باید نزدیک در اصلی هواپیما به طور آشکار نصب گردد.

ماده ۱۰- علایم تابعیت هواپیماهای کشوری ایرانی دو حرف بزرگ الفبای لاتین EP و علایم ثبت آن مجموعه‌ای از حروف بزرگ الفبای لاتین خواهد بود که اداره کل هواپیمایی کشوری^(۱۰) به آن تخصیص می‌دهد این علایم باید در گواهینامه ثبت و تابعیت هواپیما درج و در روی هواپیما به ترتیب مذکور در این آیین‌نامه نقش شود. علایم ثبت و تابعیت فوق‌الذکر مخصوص هواپیماهای کشوری است.

ماده ۱۱- حروفی که علایم ثبت هواپیما را تشکیل می‌دهد باید به نحوی ترکیب شود که به هیچ وجه با مجموعه پنج حرفی مورد استعمال در قسمت کد بین‌المللی علامات و با مجموعه سه حرفی مندرج در کد Q که با حرف Q شروع می‌شود و با علامت خطر SOS و با هرگونه علامت فوریت مانند XXX و TTT و PAN و امثال آنها اشتباه نشود.

ماده ۱۲- علایم ثبت و تابعیت هواپیما باید به طریق زیر روی هواپیما نقش و همیشه تمیز و مرئی نگاهداری شود.

الف- علایم تابعیت هواپیما باید قبل از علایم ثبت آن قرار گیرد و به وسیله خط فاصل از یکدیگر جدا شود.

ب- حروف مورد استعمال باید بدون تزینات باشد.

ج- عرض هر حرف (به استثنای حرف I) و طول خط فاصل باید مساوی با دوسوم ارتفاع یک حرف باشد.

د- حروف و خطوط فاصل باید به خط پررنگی نقش شوند که از رنگ سطحی که بر روی آن نقش می‌شوند کاملاً متمایز باشند ضخامت خط حروف باید مساوی با یک ششم ارتفاع یک حرف باشد.

ه- فاصله هر حرف از حرف قبلی و بعدی نباید از یک چهارم عرض یک حرف کمتر باشد.

و- ارتفاع هر دسته از حروف متشکله و علایم باید متساوی باشد.

ماده ۱۳- در هواپیماهای سبکتر از هوا علایمی که در دو پهلو نقش می‌شوند باید از طرفین آن و همچنین از روی زمین مرئی باشد و ارتفاع حروف علایم باید لااقل پنجاه سانتیمتر باشد محل نقش علایم روی این نوع هواپیماها به

ترتیب زیر است:

الف- کشتی هوایی- علایم ثبت و تابعیت باید در دو پهلو دیریزابل و در سطح فوقانی آن روی خط تقارن در طول و نزدیک به بزرگترین مقطع نقش گردد.

ب- بالون کروی- علایم ثبت و تابعیت باید روی سطح بالون در دو سر یکی از اقطار دایره نزدیک و موازی با مقطع افقی آن نقش گردد.

ج- بالون غیرکروی- علایم ثبت و تابعیت باید در دو طرف بالون غیرکروی نزدیک بزرگترین مقطع آن بلافاصله بالای محل اتصال کابل‌های اطاق به بالون نقش شود.

ماده ۱۴- در هواپیماهای سنگین‌تر از هوا محل نقش علایم ثبت و تابعیت و ارتفاع حروف آن به ترتیب زیر است:

الف- بال‌ها- علایم باید یک مرتبه روی سطح فوقانی دو بال و یک مرتبه روی سطح تحتانی آنها نقش شود و حتی الامکان باید فاصله علایم از دولبه بال متساوی باشد. سرحرف باید به طرف لبه جلو بال قرار گیرد. ارتفاع حروف علایم باید لااقل پنجاه سانتیمتر باشد.

ب- بدنه- علایم باید روی دو طرف بدنه در فاصله بین بال‌ها و دم هواپیما نقش شود. نقش علایم نباید از حدود مرئی تجاوز نماید با رعایت نکات فوق علایم باید به قدر امکان بزرگ نقش شود و در هر حال لازم نیست علایم از پانزده سانتیمتر بزرگتر باشد.

ج- در صورتی که هواپیما سنگین‌تر از هوا دارای قسمت‌های نظیر بال و بدنه نباشد علایم باید به ترتیبی نقش شود که مورد موافقت اداره کل هواپیمایی کشوری^(۱۱) قرار گیرد.

ماده ۱۵- گواهینامه ثبت و تابعیت هواپیما از نظر جمله بندی و ترتیب به شکل زیر است:

شماره ثبت

دولت ایران

وزارت راه^(۱۲)

اداره کل هواپیمایی کشوری^(۱۳)

گواهینامه ثبت و تابعیت هواپیما

- ۱- علایم ثبت و تابعیت
- ۲- کارخانه سازنده
- ۳- نوع هواپیما
- ۴- شماره ردیف هواپیما که به وسیله کارخانه سازنده تعیین شده است.
- ۵- نام مالک هواپیما
- ۶- نشانی مالک هواپیما
- ۷- بدین وسیله آگهی می‌شود که هواپیمای مذکور در بالا در دفتر ثبت اداره کل هواپیمایی کشوری ایران مطابق قوانین و مقررات داخلی و مفاد قرارداد بین‌المللی هواپیمایی کشوری مورخ ۷ دسامبر ۱۹۴۴ به ثبت رسیده است.^(۱۴)
- ۸- تاریخ صدور

۱- * موضوع ماده ۲۲ قانون هواپیمایی کشوری مصوب ۱۳۲۸/۴/۲۸

۲ و ۳- * در حال حاضر سازمان هواپیمایی کشوری.

۴- ماده ۴ سابق- هواپیما ممکن است در موارد خاص با اجازه مخصوص اداره کل هواپیمایی کشوری برای مدت محدود و معین که از سه ماه تجاوز نکند در داخل ایران بدون دارا بودن گواهینامه ثبت و تابعیت و علایم ثبت و تابعیت پرواز کند ولی در این قبیل موارد علایم ثبت موقتی به هواپیما داده می‌شود که در دفتر مخصوص ثبت گردد.

تبصره- موارد خاصی را که هواپیما با اجازه مخصوص اداره کل هواپیمایی کشوری با ثبت موقت پرواز می‌کند به پیشنهاد اداره کل هواپیمایی و تصویب شورای عالی هواپیمایی کشوری تعیین خواهد گردید.

۵- * در حال حاضر وزیر راه و شهرسازی.

۶ الی ۱۰- * در حال حاضر سازمان هواپیمایی کشوری

۱۱- * به موجب قانون تغییر نام «وزارت راه» به «وزارت راه و ترابری» مصوب تیر ماه ۱۳۵۳ مندرج در همین مجموعه ، اداره کل هواپیمایی کشوری به «سازمان هواپیمایی کشوری» تغییر نام یافته است.

۱۲- * در حال حاضر وزارت راه و شهرسازی

۱۳- * در حال حاضر سازمان هواپیمایی کشوری

۱۴- * قرارداد بین‌المللی هواپیمایی کشوری مورخ ۷ دسامبر ۱۹۴۴ در همین مجموعه درج شده است.